

CZĘŚCI MSZY ŚWIĘTEJ

Podczas ostatnich dwóch spotkań grupy „Okulary Wiary” rozmawialiśmy o Mszy Świętej, analizując dokładnie wszystkie jej części czyli: Obrzędy Wstępne, Liturgię Słowa, Liturgię Eucharystyczną oraz Obrzędy Zakończenia. Ustaliliśmy wspólnie, iż uczestnictwo w Eucharystii powinno zostać poprzedzone właściwym przygotowaniem m.in. przeczytaniem wybranego na konkretny dzień Słowa Bożego, założeniem schludnego i uroczystego stroju, zabraniem ze sobą ofiary materialnej, czy wreszcie przybyciem do kościoła odpowiednio wcześniej, aby wzbudzić intencję modlitewną i wyciszyć się.

Głębsze przeżywanie Mszy Świętej umożliwiają odczytywane w świątyni komentarze. Krótkie i zwięzłe fragmenty tekstu powinny stanowić wprowadzenie do liturgii, objaśniać jej obrzędy, czy wskazać myśl przewodnią czytań. Warto dodać, że komentarze pojawiają się w określonych momentach np. przed rozpoczęciem celebracji, przed czytaniem, na ofiarowanie darów, przed prefacją i przed obrzędami Komunii Świętej.

Przechodząc do omawiania poszczególnych elementów Mszy Świętej, w pierwszej jej części – Obrzędach Wstępnych wymienia się:

- a. procesję na wejście (w czasie uroczystych liturgii otwierają ją ministranci pełniący określone funkcje: turyferariusz niesie kadzielnicę, nawikulariusz - łódkę z ziarnami kadzidła, następnie kolejni członkowie służby liturgicznej niosący świece oraz krzyż a następnie diakon z Ewangeliarzem i kapłan celebrujący. Po rozpoczęciu procesji wierni lub chór śpiewają pieśń na wejście).
- b. pozdrowienie ołtarza (wcześniej, w czasie mijania tabernakulum, uczestniczący w procesji wejścia oddają cześć Najświętszemu Sakramentowi)
- c. znak krzyża i pozdrowienie ludu (podczas wypowiedzianych słów np. „Pan z wami” kapłan podkreśla obecność Boga wśród zgromadzonych)
- d. wprowadzenie do liturgii dnia
- e. akt pokutny (wyróżniamy 4 jego formy: modlitwę „spowiadam się...”, formy: dialogowaną i tropiczną oraz aspersion, czyli pokropienie wodą święconą)
- f. Kyrie eleison („Panie, zmiłuj się nad nami”)
- g. Gloria (hymn „Chwała na wysokościach”. Podczas wypowiedzianych słów „Jezu Chryste” modlący się pochylają głowę). Nie zastępuje się tego hymnu innymi tekstami.
- h. kolekta (łac. coligere – „zbierać”) czyli modlitwa, w której kapłan zbiera prośby ludu. Po słowach „Módlmy się” następuje milczenie skłaniające do uświadomienia wszystkim zgromadzonym obecności Boga. Jest to również czas na przedstawieniu Ojcu swoich prośb.

Druga część Mszy Świętej – Liturgia Słowa – składa się z następujących elementów:

- a. pierwszego czytania - zazwyczaj ze Starego Testamentu. W Okresie Wielkanocnym czytane są fragmenty Dziejów Apostolskich.
- b. psalmu responsoryjnego – wykonuje go jedna osoba, natomiast wierni powtarzają refren.
- c. drugiego czytania
- d. śpiewu Alleluja (gdy liturgia jest recytowana można go opuścić)
- e. Ewangelii – poprzedzona wezwaniem „Pan z wami”, które wskazuje na obecność Boga w czytanej Słowie.
- f. kazania lub homilii
- g. Credo („Wyznanie Wiary”). Wypowiadając słowa „I za sprawą Ducha Świętego...” należy wykonać głęboki skłon z szacunku dla Tajemnicy Wcielenia Syna Bożego.
- h. modlitwy wiernych - powinna być odczytywana przez osobę inną niż kapłan. Zawiera 4-6 wezwań wymienianych z zachowaniem następującej kolejności: w potrzebach Kościoła, za władzę państwową i o zbawienie całego świata, za osoby znajdujące się w trudnościach życiowych oraz za wspólnotę miejscową.

Mszał Rzymski zaleca, aby w Liturgii Słowa zachować sakralne milczenie po czytaniu lub po homilii, służące do medytacji nad usłyszanym słowem. Po jej zakończeniu rozpoczyna się Liturgia Eucharystyczna, obejmująca następujące elementy:

- a. przygotowane darów ofiarnych (dary w postaci chleba, wina i wody przyniesione w procesji są

złożone na przygotowanym wcześniej ołtarzu. Kapłan obmywa ręce i odmawia modlitwę nad darami.)

b. Modlitwa Eucharystyczna, która rozpoczyna centralną i kulminacyjną część liturgii. Tworzą ją następujące elementy: prefacja (w dialogu przed prefacją w słowach „Pan z wami” kapłan wskazuje na obecność Chrystusa na stole eucharystycznym), aklamacja „Święty”, epikleza (prośba do Boga Ojca o zesłanie Ducha Świętego, aby zstąpił na dary ofiarne i zamienił je w Ciało i Krew Chrystusa), opowiadanie o ustanowieniu Eucharystii i konsekracja, anamneza (z greckiego „pamiętka” – w nawiązaniu do nakazu Chrystusa z Ostatniej Wieczerzy Kościół wspomina mękę, śmierć, zmartwychwstanie i wniebowstąpienie Zbawiciela), modlitwy: ofiarnicza i wstawiennicze, doksologia końcowa („Przez Chrystusa, z Chrystusem...”)

c. Obrzędy Komunii Świętej składają się z modlitwy „Ojcze Nasz”, zakończonej, nie słowem „Amen”, lecz embolizmem (prośbą o wybawienie od zła i zachowaniem Kościoła w pokoju oraz wyrażeniem oczekiwania na przyjście Chrystusa), znaku pokoju (przekazywanym najbliższym osobom poprzez ukłon lub podanie ręki i pozdrowienie „Pokój z tobą”, na które odpowiada się „Amen”), łamaniem chleba i zmieszaniem postaci, śpiewem „Baranku Boży”, modlitwą przygotowawczą do Komunii, spożyciem Ciała Chrystusa przez kapłana i wiernych, któremu towarzyszy śpiew (wierni przystępują do Komunii w postawie klęczącej lub stojącej – poprzedzonej gestem czci czyli przyklęknięciem lub skłonem), dziękczynieniem i modlitwą końcową.

Mszę Świętą kończą Obrzędy Zakończenia złożone z trzech elementów:

a. ogłoszenia duszpasterskie

b. pozdrowienie wiernych i błogosławieństwo (słowami „Pan z wami” kapłan przypomina, że Bóg towarzyszy swoim dzieciom po wyjściu ze świątyni: w domach, miejscach pracy czy nauki)

c. rozesłanie

Niedzielną Msza Święta jest szczytem całego tygodnia. Godne i świadome uczestnictwo w Uczcie Pańskiej pozwala na głębsze zrozumienie tajemnicy zbawienia i otwarcie serca na łaski płynące z Eucharystii.

Justyna Jasińska